

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi T. L.

na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie
VI ACa [...],

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 15 lipca 2020 r.,

postanawia:

oddalić skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 7 maja 2020 r. skarżący T.L. wystąpił za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w (...) do Sądu Najwyższego ze skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Domagał się stwierdzenia, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w (...), VI ACa (...), nastąpiła przewlekłość postępowania, a nadto zobowiązania Sądu Apelacyjnego w (...) do rozpoznania sprawy w terminie 1 miesiąca od daty rozpoznania skargi, przyznania na rzecz Skarżącego kwoty 20.000 zł i zasądzenia kosztów postępowania. Zdaniem Skarżącego, doszło do przewlekłości postępowania, gdyż apelacja wpłynęła do Sądu Apelacyjnego 30 października 2019 r., sprawa została zarejestrowana i do tej pory nie został wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej.

W odpowiedzi na skargę z 26 czerwca 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi. W uzasadnieniu odpowiedzi na skargę, nie kwestionując daty wpływu akt do Sądu Apelacyjnego w (...), wskazano, że z pisemnej inicjatywy Skarżącego z 12 i 28 listopada 2019 r. zainicjowane zostało postępowanie w przedmiocie wniosku o wyłączenie sędziego. Postanowienie w tym przedmiocie zapadło 28 stycznia 2020 r. Z kolei 27 maja 2020 r. zarządzono skierowanie sprawy do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym, przy czym możliwość taka, ze względu na panujący stan epidemii, faktycznie pojawiła się dopiero 16 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75 z późn. zm., dalej: ustawa o skardze na przewlekłość) – strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Równocześnie – stosownie do art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość – dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się

łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Przewlekłość postępowania może nastąpić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15, LEX nr 2032325).

Ustawa nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121 oraz z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16, LEX nr 2056884). Podobnie przyjmował Naczelny Sąd Administracyjny (zob. postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06, LEX nr 360307; z 24 kwietnia 2008 r., I OPP 16/08, LEX nr 479698; z 4 czerwca 2008 r., I OPP 20/08, LEX nr 479136; z 24 lipca 2008 r., I OPP 23/08, LEX nr 494267 oraz z 21 kwietnia 2010 r., II OPP 10/10, LEX nr 619863).

W powołanym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że znamiona przewlekłości przypisuje się z reguły dopiero kilkunastomiesięcznej lub dłuższej beczynności sądu drugiej instancji w wyznaczeniu terminu rozprawy odwoławczej. Kilkumiesięczny okres oczekiwania na wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej mieści się w pojęciu rozsądnego terminu, w którym sprawa może oczekiwać na jej rozpoznanie. Jedynie wyjątkowo krótsze okresy beczynności mogą uzasadniać stwierdzenie przewlekłości postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z 22 lipca 2014 r., III SPP 123/14, LEX nr 1515457).

Zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Z art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie z dnia 4 listopada 1950 r. wynika obowiązek takiego zorganizowania systemu jurysdykcyjnego, aby właściwe sądy mogły podołać rozstrzyganiu spraw sądowych w rozsądnych terminach. Także art. 6 § 1 k.p.c., nakłada na sąd powinność przeciwdziałania przewlekaniu postępowania. Z mocy art. 391 § 1 k.p.c. te procesowe dyrektywy mają odpowiednie zastosowanie do postępowania przed sądem drugiej instancji. Nie wyłączają ich okoliczności takie, jak organizacja pracy sądu, zwiększenie się wpływu spraw do sądu, czy niewystarczająca obsada wydziału (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121). Oczywiście, nie jest to równoznaczne z tym, że brak bezzwłocznego wyznaczenia rozprawy zawsze prowadzi będzie do odpowiedzialności deliktowej organu.

Sąd Najwyższy podziela przytoczone wyżej poglądy i nie dostrzega przewlekłości postępowania w sprawie VI ACa (...) toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w (...), mając na uwadze również stan epidemii i jej powszechne skutki, także dla szeroko pojętego wymiaru sprawiedliwości. Subiektywne przekonanie Skarżącego nie może skutkować przypisaniem Sądowi bezczynności i w konsekwencji naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Z tych powodów, na mocy art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, skarga podlega oddaleniu.

Z uwagi na to, że w sprawie nie doszło do przewlekłości postępowania, brak było podstaw do wydania Sądowi Apelacyjnemu w (...) zalecenia wyznaczenia terminu rozprawy w terminie 1 miesiąca od dnia rozpoznania skargi.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.